

MBO afgedankte batterijen en accu's

Advies over de startnota MBO afgedankte batterijen en accu's

Datum van goedkeuring	11 maart 2015
Volgnummer	2015 005
Coördinator + e-mailadres	Dirk Uyttendaele, dirk.uyttendaele@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Pieter Noens, pieter.noens@minaraad.be

Mevr. Joke Schauvliege
Vlaams minister van Omgeving, Na-
tuur en Landbouw
Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 Brussel

Datum **10 maart 2015**

Uw referentie **K37-20150206-7467**

Onze referentie **02/L3/2015/0139**

Betreft **Advies over de startnota MBO afgedankte batterijen en accu's**

Mevrouw de Minister,

- [1] De Minaraad ontving uw adviesvraag op 11 februari 2015. Als gevolg van de procedure die wordt vastgelegd door art. 6.2.1, §2, 2° van het Decreet algemene bepalingen brengt de Minaraad een advies uit binnen dertig dagen na ontvangst van de startnota.

Wegens omstandigheden werd de "schriftelijke procedure" volgens art. 3, 3 van het huishoudelijk reglement van de Minaraad toegepast. Dit advies wordt bijgevolg nog bekrachtigd op de eerstvolgende plenaire zitting van de Minaraad.

- [2] De Raad heeft kennis genomen van de startnota over de Milieubeleidsovereenkomst afgedankte batterijen en accu's. Bij de opmaak van dit briefadvies hanteerde de Raad, vanuit zijn opdracht, drie criteria. Prioritair voor de aanpak van afgedankte batterijen zijn volgens de Raad de inpasbaarheid in het materialenbeleid en dat de verwerking op de meest milieuverantwoorde wijze zou gebeuren. Omtrent de financiering van deze aanpak vraagt de Raad de toepassing van het principe "de vervuiler betaalt".

Daarnaast moet de aanpak voldoen aan RL 2006/66/EG, andere relevante Europese regelgeving en aan de Vlaamse regelgeving ter zake.

- [3] In verband met het eerste criterium meent de Minaraad dat de implementatie van de aanvaardingsplicht via het instrument van de MBO voor afgedankte materialen in het verleden, tot zeer goede resultaten geleid heeft.

België en Vlaanderen staan aan de top van Europa inzake inzamelresultaten voor draagbare batterijen en Bebat beschikt over een uniek en performant sorteringssysteem.

- [4] De Minaraad onderschrijft daarom dat de wettelijke omkadering m.b.t. de aanvaardingsplicht en de MBO's en de werking van Bebat en Recybat niet in vraag worden gesteld. De Raad steunt ook de aanzet om tot één MBO te komen voor de verschillende types batterijen.

De Raad sluit zich ook aan bij de integratie in de MBO van de inzameling en verwerking van herlaadbare lithiumbatterijen.

- [5] De Raad vraagt om na te gaan of alle relevante stakeholders wel betrokken worden bij de opmaak van deze MBO.
- [6] Het is volgens de Raad ook wenselijk om met de drie Gewesten gezamenlijk over een MBO te onderhandelen en dat dit ook effectief zou leiden tot dezelfde MBO in de drie Gewesten. Een identieke aanpak leidt immers tot een gelijk speelveld en tot operationele voordelen. De Raad is het echter ook eens met het uitgangspunt dat, indien een gezamenlijke aanpak niet zou slagen, het Vlaamse Gewest volgens eigen krachtlijnen verder moet werken.
- [7] Als aanzet tot het zich ontplooiende materialenbeleid moet het tot dusverre succesvolle systeem verder gezet worden en moeten de actuele inzamelresultaten minstens aangehouden blijven. De Raad meent dat een herziening van de basis voor de berekening van de selectieve inzamelresultaten (van de op de markt gebrachte batterijen naar de voor selectieve inzameling beschikbare batterijen) de aanscherpingsmogelijkheden van de inzamelresultaten kan objectiveren. De omzetting van de inzameldoelstellingen tot een doelstelling voor de inzamelefficiëntie (hoeveelheid ingezamelde batterijen tegenover de voor selectieve inzameling beschikbare batterijen) lijkt op termijn aangewezen.
- [8] De Raad stelt vast dat het materialenbeleid herhaaldelijk aan bod komt in de startnota. De huidige verwerking van de in België ingezamelde afgedankte batterijen is gesteund op thermische verwerking (verbranding en pyrolyse) en op hydrometallurgische verwerking. Enkel de tweede techniek is gebaseerd op terugwinning van metalen. De eerste techniek zou eventueel ook tot terugwinning van metalen uit de (vlieg)assen kunnen leiden.

Voor de aankomende MBO zal Bebat:

- initiatieven nemen om de recuperatie te bevorderen, mits een aanvaardbare kost;
- onderzoek cofinancieren dat leidt tot een beter ontwerp, gebruik, inzameling en recyclage van batterijen, of tot het beperken van verliezen

van metalen uit de metalenkringloop.

De hoogte van deze (co)financiering wordt jaarlijks overeengekomen in onderling overleg en in de mate dat Bebat de producenten van elektrische voertuigen, van opslaginstallaties van elektriciteit van zonnepanelen, etc. vertegenwoordigt.

De startnota benadrukt dat Bebat in Europa slechts een kleine speler is en voldoende vrije keuze moet krijgen in de verwerkingspartners om continuïteit en kwaliteit van verwerking te verzekeren met het oog op het bereiken van de doelstellingen bepaald in de Europese richtlijn en het Vlarema en dit in het perspectief van een groei naar een materialenbeleid.

De Raad vraagt dat in geval de hierboven vermelde studie zou uitwijzen dat er BBT bestaan die leiden tot het beperken van de verliezen van metalen uit de metalenkringloop zonder dat dit de ecologische voetafdruk vergroot, Bebat zich engageert om bij de keuze van de verwerker dit als een belangrijk criterium voorop te stellen.

[9] De Raad steunt verder de voorstellen voor concrete acties met het oog op de bevordering van preventie en hergebruik en inzake inzameling en verwerking van (afgedankte) batterijen.

[10] Omtrent de financiële aspecten stelt de Raad vast dat de startnota aangeeft dat een daling van de milieubijdrage gewenst wordt met het oog op een afbouw van de financiële reserves tot een strategisch niveau. Voor zover het principe "de vervuiler betaalt" wordt toegepast voor de op de markt gebrachte batterijen, heeft de Raad daar geen principiële bezwaren mee. Door schrapping van de data waarop de bijdrage kan aangepast worden, zou a.h.w. een systeem met continue aanpassingsmogelijkheid ontstaan. Deze schrapping gaat door indien dit haalbaar is voor de distributiesector. De Raad vraagt alvast om bij het onderzoek van die haalbaarheid rekening te houden met elementen zoals de soldenproblematiek, de voorbereidings-tijd van reclamefolders en de problematiek van stocks (zoals bij AEEA).

De Raad suggereert aan de producenten om bij de afbouw van de reserves te investeren in onderzoek en ontwikkeling van bijvoorbeeld de optimalisatie van een materialenbeleid voor afgedankte batterijen of voor de financiering van de bevordering van preventie en hergebruik en inzake inzameling en verwerking van (afgedankte) batterijen.

De Raad stemt ten slotte in met de evaluatie van de milieubijdrage tijdens het eerste MBO-jaar met het oog op een gedifferentieerd tarief.

- [11] De Raad vraagt wel dat Bebat de impact van de e-commerce en de omni-channel handel¹ op de batterijmarkt en op de werking van het beheerorgaanisme zou onderzoeken, met het oog op de optimalisatie van de aangifte-modaliteiten.

De aanvaardingsplicht leidt tot ongelijke concurrentievoorwaarden tussen Belgische fysieke winkels en buitenlandse concurrenten, die op afstand of online verkopen. Belgische consumenten die batterijen of batterijhoudende producten kopen op een buitenlandse website, betalen immers geen milieubijdragen. Ze sturen hun afgedankt product niet terug naar die *online* handelaar over de grens maar doen beroep op het Belgische inzamelsysteem. Er dient bovendien gewaakt te worden dat voor batterijen slechts éénmaal een milieubijdrage wordt betaald.

Iris Penninckx

Voorzitter

¹ Omni-channel handelaars zijn handelaars die tegelijk offline en online verkopen aan zowel Belgische als buitenlandse consumenten.